

HAYAT MI HASTALIK MI?

“Bir hastalık, sizin kaderinizi dünyanın kaderi ile kardeş kılıyorsa, o kesinlikle şizofrenidir. Teorileri bir kenara bırakacak olursak; biz insanlar için şizofreninin başlangıcı ile dünyanın oluşumu, aynı derecede meçhuldür.”

Renklerin ve şekillerin, seslerin ve sükûnun, karanlığın ve aydınlığın dilini biliyorum. Tanrıyı ve şiiri parçalara bölüp; ateşi ve aşkı, gözyaşını ve kakkahayı, kelimeleri ve sabrı açığa vuruyorum. Şimdi burada, bu deniz kıyısında, önümden sessiz filmler gibi geçen devasa gemileri seyrederken, dünyaya bakarken yani, yani süzülen martıların bulutlarla dansını seyre dalıp coşarken; gözlerime olan inancımı yeniden sorguluyorum. Gördüklerim gerçek değilse, gerçekleri gören gözlerin sadakatini nerede aramalıyım? Uzak minarelerin, ateşlenip de göğe fırlatılmak için sabırsızlanan ihtilaçlı ruhları çağrıştırdığı bu deniz kıyısında; şarkıları şiirlere, şiirleri aşklara ve aşkları da ateşlere boğduruyorum. “Ateş boğar mı?” demeyin! Eğer bir şizofrenseniz, ateşi bile boğabilirsiniz.

Kadıköy sahilinde oturmuş bunları düşünüyordum. Ben, artık hastalığımla yaşamayı öğrendiğime inanıyorum. Bu hastalıkta önemli olan şey, farkındalığı yitirmektir. Eğer hayal gördüğünüzün farkındaysanız, bunu yitirmemişsiniz demektir. İlaçlarımı düzenli olarak kullanmayı öğrenmem de kolay olmadı. Şimdilerde gerçek dostlara sahibim, onların birer hayal olmadıklarından emin olduğumu düşünüyorum. Lakin iş bulmak ya da birilerine güven vermek söz konusu olduğunda bugün dahi çuvallamadan edemiyorum. Ateşte yürürken acısını hissetmemek gibi bir şey bu. Sizinle arasına mesafe koyan insanların, sizden ne diye çekindiklerini anlayamıyor olunuz fena halde canınızı sıkıyor. Kâbuslarınıza alışıyorsunuz.

Her insanın ve her toplumun bir kâbusu mutlaka vardır. Bazen tek bir insan koca bir toplumun ya da toplum tek bir insanın kâbusu olabilir. Benim kâbusum, yıllar önce varlığına kimseyi inandıramadığım Meltem’le tanıştığım gün başlamıştı. Hastalandığını düşündüğüm ufak, kırmızı Japon balığını göstermek için, balığı satın aldığım akvaryumcuya gitmek üzere çıkmıştım evden. İlerlerken, ani bir kararla girdiğim küçük bir kitapçı dükkânında ona rastladığımda, elinde Dostoyevski’nin “Öteki Ben” isimli kitabını tutuyordu. Her kitap, içi su dolu bir kavanozdur aslında. Ufak bir akvaryum... Ve her kitabın içinde bir balık yüzer. Sadece basiret sahibi okuyucular, gözleri ve gönülleri açık kimseler görebilirler o balığı. İşte oradaydı! Sayfaları gelişigüzel çeviriyordu ve başını önüne eğdiği için, uzun siyah saçları yüzünü örtüyordu. Göz göze gelmek için kolladığım fırsatı, ancak elimdeki kavanozu yere düşürdüğümde yakalayabilmişim. Kırılan kavanozun çıkardığı sesle birlikte, önce birbirimizin gözlerine, sonra da yerde çırpınan balığa baktık. İlk hamleyi yapan o oldu. Yere eğilip balığı avucunun içine aldı ve bana “Çabuk içi su dolu bir kap bul!” diye seslendi telaşla. Allah’tan hesap masasının üzerinde henüz yeni açılmış bir pet şişe ve yanında cam bir bardak vardı da, balığı ölmeden kurtarabildik. İşte böyle başlamıştı... İkimizin gözlerinde de çırpınan bir şeyler vardı, can çekişen birer balık.

Balığımın hayatını ona borçlu sayılırdım ve minnetimi bir bardak çayla ödedim. Durgun ve içe kapanık halimin onu sıkmadığını gördüğümde, sessizliğimin ve ağzından cımbızla laf alınan bir adam oluşumun ağır bedelini ödeyeceğimi düşünürken, onun, konuşkanlığı ve güler yüzü ile beni ödüllendirdiğini fark edince, hiç kimseye olmadığı kadar içim ısındı Meltem’e. Aynı günün akşamı, anne ve babama heyecanla o garip kızı ve onunla tanıştığımız anı anlattım. Beni tebessümle dinleyen anne ve babamın, birbirlerine kaçamak ve tuhaf bakışlarla baktıkları gözümden kaçmamış

olsa da, bunu pek önemsememiştim. İlerleyen günlerde, Meltem’le sık sık görüşmeye başladık. Onu ailemle tanıştırmak için sabırsızlanıyordum ama o buna pek yanaşmıyordu. O kadar ilginç, uçarı ve hareketli bir kızdı ki, adeta benim zıttım gibiydi. Bir gece camdan odama girdiğini söylesem inanmazsınız. Annemle babam da inanmadılar. Meltem’e “Burada bekle, seni bizimkilerle tanıştıracam!” diyerek odadan çıkıp bir dakikadan az bir sürede anne ve babamla odaya tekrar geri döndüğümde, Meltem çoktan gitmişti. Mahcup bir edayla anne ve babama dönüp, “Tuhaf bir kız olduğunu size söylemişim.” dediğimde, onların aynı kaçamak ve tuhaf bakışlarına tekrar şahit oldum.

O gece, su içmek için yatağımdan kalkıp mutfağa giderken, yatak odasından gelen fısıltıları işittim. Adımın geçtiğini fark dince kulak kesildim, öylece durup dinledim bir süre. Anne ve babam, benim ciddi bir sorunum olduğunu düşünüyorlardı. Üstelik de bu yeni bir düşünce değildi. Tanıdıkları bir psikiyatristle konuşmuşlar ve o da bir an önce beni görmek istediğini söylemiş. Anladığım kadarıyla, tek sorun, bu durumu bana nasıl anlatacaklarını ve beni psikiyatrist ile görüşmeye nasıl ikna edeceklerini bilememeleriydi. Kafamda garip ve endişe verici bir yığın düşünceyle birlikte mutfağa gidip kendime bir bardak su doldurduğumda, aklıma kavanozdaki Japon balığı geldi. Kendimi o balığa benzetmem bir tarafa, elimdeki su dolu bardağa baktım ve içinde bir balık olup olmadığından emin olmaya çalıştım. Balık falan göremiyordum. Neden göremiyordum? Çünkü yoktu! Olmayan bir şeyi görmüyorsam, hasta da sayılmazdım. Suyu içtiğimde, sanki bir Japon balığını canlı canlı mideye indirmişim gibi tuhaf bir hisse kapıldım. “Ah bu ebeveynler!” diye geçirdim içimden, “İnsanı durduk yere hasta ederler!”.

Ailem, beni ve mustakbel psikiyatristimi bir araya getirmek için kafa patlatırken, ben o birkaç gün içinde kendime yeni bir arkadaş bulmuştum. Serkan, çehresinde müspet ya da menfi hiçbir ifade barındırmayan, beyaz tenli ve donuk bakışlı bir gençti. Güldüğünde bile yüz ifadesi sabit kalıyor, değişen şey sadece yüzünün coğrafyası oluyordu. Bu muazzam ifadesizlik maskesinin ardına sakladığı dünyayı ele vermemekteki ustalığını; o dünyanın genişliğine, zenginliğine ve derinliğine bağlıyordum. Yüz çizgileri çok şey anlatan ve gözleri ile konuşabilen insanların aptal olduklarını düşünen ikinci bir kişi daha var mıdır bilmiyorum ama ben öyleydim. Serkan’a ne zaman baksam, karşımda Raskalnikov’u görüyor ve onun gözlerinin içinden, kafatasının ardındaki tavan arasına süzülüyordum. Şehrin çatılarını gören pencerenin önündeki köhne ahşap masada karşılıklı konuşurken, Serkan arada arkasını dönüyor ve karyolanın üzerinde elleri ile yüzünü kapayarak ağlayan Sonya’ya “Sus artık, Allah’ın belası kadın!” diye bağıırıyordu. Bu benim için inanılmaz bir şeydi. Kısa sürede iki insan tanımış, iki arkadaş edinmişim. Ve galiba, içlerinden birine âşıktım.

Sıra kız arkadaşımı Serkan’la tanıştırmaya gelmişti. Bunu düşündüğümde fark ettim ki, içten içe ben de Meltem’in varlığından şüphe duyuyordum. Bu ani şüphenin bende oluşturduğu dehşet duygusunu, halimi gülünç bularak ve hiçbir şey düşünmemeyi deneyerek atlatmaya çalışsam da o belalı düşünce ve o lanetli his tarafından kemirildiğimin bilincindeydim. Beynimin içindeki koroyu susturdum ve bir parça teselli buldum.

Bir pazartesi sabahı ailece yapılan kahvaltı, tam anlamıyla bir ikna operasyonuydu. Ben onlara Serkan’dan bahsetmiş, yeni tanıştığım bir arkadaşın heyecanını çok sevdiğim yegâne iki insanla paylaşmışım. Beni dinlemiyor ya da bana pek inanmıyor gibydiler. Babam “ O halde yeni arkadaşını bizimle tanıştırmalısın” diye mırıldanıp bir dilim ekmeğin üzerine krem peynir sürerken, annem de beni haşlanmış yumurtaya çevirmekle meşguldü. İkna olmam için çok fazla pişirilmemeli ama büsbütün de çiğ bırakılmamalıydım. Onun incelikli işçiliğine babam da katılmış ve kahvaltı sonrasında psikiyatristimin bir seanslık ziyafeti için, rafadan bir yumurta kıvamında servise hazır hale getirilmişim. Ayrıca şunu da fark ettim ki Serkan’ın varlığından da pek emin değillerdi ve

onun da bir hayal ürünü olduğundan şüpheleniyorlardı. Öğleden sonra babamla birlikte yola çıktık. İlk kez caddelere, vitrinlere, trafiğe ve o korkunç insan kalabalığına bambaşka bir gözle baktığımı fark ettim. Acaba, beni bu insanlardan daha şanslı kılan bir şeye mi sahiptim yoksa talihsiz bir eksiklik miydi bendeki? Hasta mıydım gerçekten? İlginçtir ki hasta olmamanın ne demek olduğu daha çok düşündürüyordu beni. Her şeyin izaha muhtaç olduğu ama nedense hiçbir izahın beni tatmin etmediği bu dünyada sağlıklı olmanın kime ne faydası olabilirdi ki? Mesela zengin ve her türlü imkâna sahip bir insana kıyasla, fakir olan hasta sayılmaz mı? Hastalık bizi bir şeylerden mahrum eder. Topalsak, koşamayız mesela. Felç olmuşsak yataktan çıkamayız. Migrensek başımız ağrır, şeker hastasıysak tatlı yiyemeyiz. Faturalarımızı ödeyemememiz ve temel ihtiyaçlarımızı karşılayamayacak şekilde fakir oluşumuz da kısıtlar bizi, acı çektirir. Ya da bilenle bilmeyen arasındaki ilişkide, hasta olan hangisidir? Halüsinasyonlar görmek mesela! Etrafımızda sayısız şekil, renk ve ses varken ve hepimiz bir görüntü bombardımanı altındayken, fazladan bir şeyler görmenin kime ne zararı olabilir? Sonra televizyonlar! Üste para vererek ve hatta aidat ödeyerek halüsinasyon görmek değil mi bu? Hangi film, bir halüsinasyondan daha gerçek olabilir ki? Filmler gerçek değilse ve bütün gerçeklerin filmi çekilebiliyorsa; gerçekler, filmler ve halüsinasyonlar arasındaki geçişler aynı anda hem gerçek, hem film hem de halüsinasyondur. Bir de tedavisi mümkün olmayan ölümcül hastalıklar var. Örneğin kanser! Oturup ölümü bekledikleri söylenir böylelerinin. Ölüm, onu beklemeyenlere de gelecek olduktan sonra, onu bekleyenlerin daha bahtsız oldukları düşüncesini komik buluyorum. Hayatın tümünden bir yanılısama olmadığını ispat edemeyiz, birinin beni çimdiklemesi ve benim acı duymam, yaşadıklarımın bir rüya olmadığını kanıtlamaya yetmez. Çünkü görüntüler kadar; acılar ve hazlar da birer sanrı olabilir. Psikiyatristle nihayet bir araya geldiğimizde, bu ve benzeri düşüncelerin sağanağı henüz dinmemişti.

İçeride beni kır saçlı, gözlüklü ve ellili yaşlarda bir adam bekliyordu. Daha kapıdan girer girmez, sınımsız bir tebessümle bana yer göstermesi ve rahatlatıcı bir ses tonuyla “Hoş geldin Yusuf!” diye hitap etmesi hoşuma gitti. Açık sözlü bir adamdı. Ailemle konuştuğunu ve onların anlattıklarına dayanarak benim şizofreni hastası olabileceğimi düşündüğünü açık bir dille söyledi bana. Bu kadar hızlı bir giriş beklemiyordum doğrusu. Ben, bütün bunlara sebep olan şeyin Meltem’le tanışmam ve ailemi de buna inandıramamam olduğunu düşünerek söze girdim:

– Ben onun varlığından bu kadar eminken, aynı derecede anne ve babam da yokluğundan eminse, burada, sizin karşınızda bulunanın sadece ben olmam haksızlık değil mi? Onların da burada bulunmaları gerekmez miydi? Ayrıca sırf Meltem’i göremedikleri için onu kafamda yarattığımı düşünüp hasta olduğuma hükmetmeleri de çok saçma!

– Sebep sadece Meltem değil ki!

– Nasıl yani?

– Ailenle birkaç kez görüştük biz Yusuf. En başından bu zamana sende gözlemledikleri belirtiler, bize şizofreniyi işaret ediyordu. İzinle sana öncelikle bu hastalıkla ilgili bilgi vereyim, ne dersin?

– Memnun olurum.

Psikiyatristin verdiği bilgiler ve akabinde benim özel sorularım yüzünden biraz daha uzayan konuşmamız, birkaç gün sonrasına verilen randevu ile son bulmuştu. Oradan çıkıp biraz dolaşmak için babamdan izin istedim ve belki Serkan’ı görebilirim umuduyla onunla tanıştığımız çay bahçesine doğru yola koyuldum. Serkan oradaydı, tek başına oturmuş gökyüzüne seyrediyordu. Tam karşısındaki sandalyeye çökmüştüm ki, bir de ne göreyim, Meltem karşıdan masamıza doğru

yaklaşıyor. Şaşkınlık, sevinç, merak ve endişe... Acaba Serkan Meltem'i görebilecek miydi? Meltem masaya yaklaştığında ayağa kalktım ve onu masaya buyur ederken gözlerimle Serkan'ı süzdüm. Hayret! Serkan da ayağa kalkmış ve Meltem'e "hoş geldin!" demişti. Hatta tanışmışlar, birbirlerine tebessüm ederek tekrar oturmuşlardı. Aman Allah'ım, Meltem bir hayal değildi, Serkan onu görebiliyordu! Bir saat kadar oturup muhabbet ettikten sonra, masadan ilk Meltem ayrıldı. İçim kıpır kıpırdı, mutluluktan kanatlanacak gibiydim. Serkan'ı elinden tuttum ve "yürü!" dedim, "Seni anne ve babamla tanıştırmalıyım, onlara Meltem'den bahsetmelisin. Bahsetmelisin ki, benden şüphe etmekten, hasta olduğumu düşünmekten vazgeçsinler." Eve nasıl vardığımızı hatırlamıyorum bile. Apartmanın merdivenlerini uçarcasına çıktık. "Bizimkiler yeni gelmiş olmalılar." dedim Serkan'a, "Bak, evin kapısı açık!". İçeri girerken rüzgar gibiydik ve kendimizi bir anda oturma odasında bulduk. Annem ve babam camdan dışarı bakıyorlardı ve sesimizi duyduklarında bir anda bize doğru döndüler. Heyecanla konuşmaya başladım: "İşte bu sabah size bahsettiğim Serkan! Ve ne oldu biliyor musunuz? Serkan bugün Meltem'i gördü! Onunla tanıştı, sohbet etti!". Anne ve babamın yüzünde beliren umudu ve mutluluğu fark etmemek mümkün değildi. Babam heyecanlı bir gülümsemeye Serkan'a dönerek; "Serkan, hoş geldin evladım, gel şuraya otur! Bize Kendinden ve Meltem'den bahset!" diye seslendi Serkan'a. Serkan'ın hayal ürünü olmadığını anlamışlardı, bu da sevindirmişti beni.

İşte, her şey o anda oldu!

Serkan'a "Hadi, anneme ve babama Meltem'i anlat, anlat lütfen" diye seslendiğimde; Serkan, buz gibi bir yüz ifadesiyle bana dönerek gözlerimin içine baktı ve dudaklarından dökülen sözlerle beni yerle bir etti: "Annen ve baban mı? Yusuf, burada ikimizden başka kimse yok ki!"

Bir sedyenin üzerinde gözlerimi açtığımda, yanı başımda konuşan bir adamın sözleri neden burada, bu beyaz gömlekle erkeklerin ve kadınların dolaştığı, duvarları kirli gri koridorlar arasında olduğumu açıklıyordu. Adamın doktorla mı yoksa oradaki herhangi biriyle mi konuştuğunu bilmiyordum ama söylediği sözler, bu sedyeden kolay kolay kalkmayacağıma ihtar ediyordu:

– İsmi Yusuf. Bizim apartmanda oturuyor, dairemizin hemen üstünde. O gün büyük bir gürültü duyduk, çıktığımızda Yusuf'un öfkeyle evin altını üstüne getirdiğini, eline geçen ne varsa kırıp döktüğünü gördük. Sakinleştirmeye çalışırken kendinden geçti, olduğu yere yığılıp kaldı. Biz de alıp buraya getirdik. Ailesini yıllar önce kaybetmiş, dairesinde tek başına yaşayan, kimseye zararı olmayan, sessiz sedasız biridir. Neden böyle yaptığına bir anlam veremedik doğrusu...

Meltem, Serkan, Annem ve Babam... Hatta o babacan Psikiyatrist! Hiçbiri gerçek değildi... Ya da içlerinden biri gerçektir ve bu hikâyenin kahramanı, sanıldığına aksine ben değilim de oydu! Ya da ben Yusuf değilim de Serkan ya da Meltem'dim. Babam da olabiliyordum pekâlâ! Annem? Psikiyatristim? Ya da siz? Söyleyin lütfen, ben siz miydim?

-SON-

Eser sahibi: Ulaş Baltacı

Özgeçmiş: 1974 Sakarya doğumluyum. İlk, orta ve liseyi Sakarya'da; lisans eğitimimi Marmara Üniversitesi'nde tamamladım. Halen öğretmenlik yapmaktayım, evli ve üç çocuk babasıyım.

Bu öykünün tüm hakları eser sahibi ve <http://engelliler.gen.tr> sitesine aittir. İzinsiz ve kaynak göstermeden öyküyü yayınlar hakkında yasal işlem yapılacaktır.